

Mladim poljoprivrednicima i do 100.000 eura potpore, ali je li novac sam po sebi dostatan?

Mjera kojom se podupiralo prenošenje gospodarstava na mlade poljoprivrednike stvorila je novi sloj siromašnih građana, istaknula je Ružica Vukovac na sjednici saborskog Odbora za poljoprivredu.

Foto: Depositphotos/fotokostic

5

1.780 81 0

Odbor za poljoprivredu Hrvatskog sabora proveo je raspravu o mladim poljoprivrednicima.

Kako je istaknula predsjednica Odbora **Marijana Petir**, nova financijska perspektiva EU osigurala je potpore za pokretanje poljoprivrednog posla koja su duplo veće od dosadašnjih i mogu ići i do 100.000 eura. No, novac sam po sebi nije dostatan.

"Ključno je prepoznati i rješavati izazove koji koče generacijsku obnovu hrvatskog sela i poljoprivrede, poput pristupa zemljištu, proizvodnim resursima, kapitalu, financijskim instrumentima, znanju i edukaciji, te dostupnosti komunalne, socijalne i društvene infrastrukture, posebno širokopojasnog interneta", naglasila je.

Poljoprivredno zemljište mladim poljoprivrednicima

Rekla je i kako je Izvješće Europskog revizorskog suda pokazalo da potpora mladim poljoprivrednicima često nije bila dobro definirana, te je ukazano na potrebu boljeg usmjerenja mjera jačanjem procjene potreba i postavljanjem ciljeva, ali i poboljšanjem sustava za praćenje i evaluaciju.

"Sve manje ljudi se želi baviti poljoprivredom, smanjuje se broj poljoprivrednih gospodarstava, a primjetan je i trend pada broja mladih na ruralnim područjima, što je uvjetovano neprofitabilnošću ove djelatnosti, visokim cijenama i ograničenom dostupnošću zemljišta, nedostupnošću kapitala, novih znanja i tehnologija, administrativnim preprekama i percepcijom sektora", navela je članica Europskog revizorskog suda, **Ivana Maletić**.

Predstavljajući glavne zaključke Izvješća ovog suda o mladim poljoprivrednicima, rekla je kako bi se mjere trebale temeljiti na njihovim stvarnim potrebama, za što su potrebne detaljnije analize na razini EU i država članica, ali i praćenje postignutih rezultata, čime bi se osigurala učinkovitost njihova korištenja.

Za 1.035 poljoprivrednika paušalna potpora od 75.000 eura

Ministrica poljoprivrede **Marija Vučković** kazala je da je generacijska obnova jedan od devet specifičnih ciljeva Zajedničke poljoprivredne politike i strateški cilj hrvatske politike. Dodala je da uz dva posto sredstava koja su iz omotnice za izravna plaćanja namijenjena mladima, Nacionalnim strateškim planom osigurana paušalna potpora od 75.000 eura za pokretanje poljoprivredne djelatnosti i njome se planira obuhvatiti 1.035 poljoprivrednika.

Putem financijskih instrumenata do sada je ugovoreno 717 milijuna kuna sredstava, pri čemu udio mladih poljoprivrednika koji iste koristi iznosi 23 posto. U novom programskom razdoblju planirano je neograničeno korištenje financijskih instrumenata za **kupnju poljoprivrednog zemljišta**. Maksimalna potpora za projekte mladih može iznositi i do 80 posto, a dodatna prednost dana im je i kroz odredbe Zakona o poljoprivrednom zemljištu, dok je 77 milijuna kn osigurano kroz NPOO za digitalizaciju, preciznu poljoprivredu i sljedivost proizvoda.

Zbog zemljišta novi sloj siromašnih

Potpredsjednica Odbora, **Ružica Vukovac** rekla je kako je mjera kojom se podupiralo prenošenje poljoprivrednih gospodarstava na mlade poljoprivrednike stvorila novi sloj siromašnih građana, te kako mladi zbog nedostupnosti poljoprivrednog zemljišta nisu u mogućnosti realizirati svoje poslovne planove. Ukazala je i na nesrazmjernost sredstava koje države članice koriste za revitalizaciju svojih ruralnih područja.

Najbolji mladi poljoprivrednik 2022., **Ilija Jurić** smatra da je potrebno pronaći modele za olakšanje rada poput poticaja za samozapošljavanje, za brendiranje proizvoda ili osiguranje financijskih sredstava za pretfinanciranje projekata, kako od strane države, tako i od strane jedinica lokalne i regionalne samouprave.

Dekan Agronomskog fakulteta u Zagrebu, prof.dr.sc. **Ivica Kisić** ukazao je na potrebu nastavka projekata u koje su uključeni znanstvena zajednica, Savjetodavna služba i lokalni proizvođači, jer isti mogu dati odgovor na izazove koji stoje pred poljoprivrednicima.

Goran Vrabec, najbolji mladi poljoprivrednik 2021., istaknuo je potrebu prilagodbe kreditnih mjera, a vezano uz rokove za utrošak sredstava, koji predstavljaju ograničenje zbog kojega neki nisu u mogućnosti ova sredstva koristiti. Upozorio je i na uvjete iz mjere 6.3.1 kojima je obveza da 50% investicije bude usmjereno prema održivim izvorima energije i digitalizaciji, što je početnicima koje nemaju osnovna sredstva za rad u poljoprivredi itekako ograničavajuće.

Uvjetno grlo po ha uništilo stočarstvo?

Najbolji mladi poljoprivrednik 2018., **Ivan Gašić** naglasio je kako je ograničavanje uvjetnog grla po hektaru **uništilo hrvatsko stočarstvo**, a stočarima nisu osigurani uvjeti za proširenje njihove proizvodnje jer ni privatno poljoprivredno zemljište više nije dostupno. Upoznao je prisutne sa svojim primjerom, gdje, ukoliko u zakup ne dobije državno poljoprivredno zemljište, neće više moći nastaviti sa proizvodnjom te će morati ugasiti svoju farmu mliječnih krava.

“ ***Obitelji Gašić gotovo dva desetljeća muku muči s istim problemom - poljoprivrednim zemljištem***”

Govoreći o aktivnostima Osječko-baranjske županije, pročelnica za poljoprivredu **Silva Wendling** rekla je kako provode **posebne mjere** potpore za mlade poljoprivrednike, čiji intenzitet iznosi 70 posto, a za ekološke proizvođače i do 80 posto potpore. Osigurali su i potpore za prvo osnivanje OPG kojima Županija dvije godine pokriva trošak mirovinskog i zdravstvenog osiguranja, a dodatnim sredstvima potiče se i prerada poljoprivrednih proizvoda.

Državna tajnica Središnjeg državnog ureda za demografiju, **Željka Josić** rekla je kako depopulacija ruralnog prostora ima negativan utjecaj i na iskorištenost resursa na ruralnim područjima, te u tom smislu poljoprivreda može biti važan segment za revitalizaciju ruralnih područja, pa je iz tog razloga potrebna i međuresorna, ali i suradnja s lokalnom i regionalnom upravom.

Milan Medić, predsjednik LEADER mreže Hrvatska, istaknuo je kako su razvoj hrvatskog sela i poljoprivrede ograničeni nedostatkom preradbenih kapaciteta i davanjem prednosti ratarskoj proizvodnji pri dodjeli poljoprivrednog zemljišta, što je od Hrvatske stvorilo izvoznika sirovine.

Umjetni uvjeti kod korištenja EU sredstava

Odgovarajući na upite, ministrica je kazala kako se kroz Mjeru 16 financiraju projekti koji mogu povezati znanost, savjetovanje i lokalne proizvođače, a otvorena je i za razgovor da se te aktivnosti financiraju i iz državnog proračuna. U budućnosti je potrebno **sprječiti stvaranje umjetnih uvjeta** kod korištenja EU sredstava, a promjene u operaciji 6.3.1. nastale su zbog dodatnih sredstava, čije korištenje je vezano uz udovoljavanje posebnim uvjetima.

Istaknula je i da je nacionalnim strateškim planom dostupnost savjetodavnih usluga postala prioritet, za što su osigurana i financijska sredstva. Govoreći o generacijskoj obnovi, rekla je kako se ona u kontinentalnoj Hrvatskoj obnavlja brže nego u jadranskoj te da podržava svaku inicijativu za osiguranje dostupnosti širokopoljasne mreže velikog kapaciteta u ruralnim područjima.

*Tekst je financiran sredstvima Agencije za elektroničke medije u okviru javnog natječaja za poticanje kvalitetnog novinarstva